

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 214/2019
30.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Петар Недељковић, адвокат из ..., против туженог ББ“ АД из ..., са умешачем на страни туженог ВВ из ..., чији је пуномоћник Љубинко Словић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 4315/17 од 12.10.2018. године, у седници одржаној 30.10.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против става трећег и петог изреке пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 4315/17 од 12.10.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Трстенику П 120/16 од 14.09.2017. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужили на име накнаде нематеријалне штете коју је претрпела због повреда задобијених у саобраћајној незгоди која се догодила у Краљеву 18.12.2004. године исплати и то: за претрпљене физичке болове 150.000,00 динара, за претрпљени страх 70.000,00 динара и за претрпљене и будуће душевне болове због трајно смањене животне активности 35.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 14.09.2017. године, као дана пресуђења, па до коначне исплате. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужила тражила да се обавезе тужени да тужили на име накнаде нематеријалне штете, поред износа досуђених у ставу првом изреке исплати и то: за претрпљени страх још 80.000,00 динара и за претрпљене и будуће душевне болове због трајно смањене животне активности 435.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 05.11.2013. године, као дана подношења тужбе, па до коначне исплате. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужили накнади трошкове поступка од 157.600,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 4315/17 од 12.10.2018. године, ставом првим изреке укинута је првостепена пресуда у ставу првом и трећем

изреке. Ставом другим изреке делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезан тужени да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете коју је претрпела због повреда задобијених у саобраћајној незгоди која се догодила у Краљеву 18.12.2004. године исплати и то: за претрпљене физичке болове 108.000,00 динара, за претрпљени страх 70.000,00 динара и за претрпљене и будуће душевне болове због трајно смањене животне активности 35.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 14.09.2017. године, као дана пресуђења, па до коначне исплате. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужиља тражила да се обавезе тужени да тужиљи на име накнаде штете коју је претрпела због повреда задобијених у саобраћајној незгоди која се догодила у Краљеву 18.12.2004. године, поред износа досуђених у ставу другом изреке исплати за претрпљене физичке болове још 42.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 14.09.2017. године, као дана пресуђења, па до коначне исплате. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове поступка од 135.500,00 динара. Ставом петим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове жалбеног поступка.

Против става трећег и петог изреке правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију из свих законских разлога.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, број 72/11 ... 87/18), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, док се на друге битне повреде одредаба парничног поступка ревизијом тужиље одређено не указује.

Према чињеничном стању утврђеном по одржаној расправи пред другостепеним судом, 18.12.2004. године догодила се саобраћајна незгода коју је изазвао умешач ВВ управљајући путничким возилом марке „...“, рег.ознаке ... под дејством алкохола од 1,49 промила алкохола у крви, не придржавајући се саобраћајних прописа, крећући се возилом Улицом Пролетерском из правца Улице Д. Поповића према насељу Буњачко Брдо није обратио пажњу на пешака - тужиљу, која се уз десну ивицу коловоза кретала у истом смеру и своје возило није зауставио иза тужиље како би пропустио НН путничко такси возило које му је долазило у сусрет, већ је предњом десном страном свог возила и то чеоним углом возила налетео на тужиљу, набацио је на ветробранско стакло свог возила, којом приликом је тужиља задобила лаку телесну повреду у виду раздеротине поглавине и нагњечења главе у пределу теменог потиљачног дела, а затим је одбацио на десну страну поред пута, којом приликом је тужиља при паду на чврсту подлогу задобила тешку телесну повреду – напрснуће спољашњег глежња, левог скочног зглоба и лаке телесне повреде у виду уганућа левог скочног зглоба, потрес мозга и вишеструке огуљотине шаке и доњих екстремитета. Пресудом Основног суда у Краљеву К 659/11(07) и пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 1555/12 од

27.04.2012. године, ВВ је оглашен кривим за извршено кривично дело тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 201. став 1. у вези члана 195. став 1. Кривичног закона РС. Тужила је рођена године и у време повређивања имала је ... године.

Из налаза и мишљена вештака утврђено је да су, због повреда које је задобила у наведеној саобраћајној незгоди које збирно представљају тешку телесну повреду, код тужиле настале трајне последице и то: дискретна хипотрофија мишића леве потколенице због „штедње“ левог скочног зглоба након повреде, као и наглашен низак психички тонус и супресивна позиција, јер своје стање након повреда тужила доживљава као тешко. Услед задобијених повреда тужила је трпела физичке болове јаког интензитета у трајању од седам дана, болове средњег интензитета око пет до седам дана, болове слабог интензитета тужила има до данашњег дана у левом скочном зглобу, а повремено има краткотрајне јаке главобоље. Тужила је због задобијених повреда трпела страх јаког интензитета три дана, страх средњег интензитета око једног месеца и страх слабог интензитета још један до два месеца. Код тужиле је због задобијених повреда наступило трајно умањење животне активности од 7,5% због кога тужила трпи душевне болове и трпеће их и у будућности у овом проценту.

Тжени је тужили у вансудском поступку, на име накнаде нематеријалне штете проузроковане предметном саобраћајном незгодом 04.11.2013. године исплатио укупно 272.000,00 динара и то: на име претрпљених физичких болова 88.000,00 динара, на име претрпљеног страха 72.000,00 динара и на име душевних болова због умањења животне активности 112.000,00 динара. Приликом обрачуна тужени је тужили признао на име накнаде нематеријалне штету укупно 340.000,00 динара, од тога за физичке болове 110.000,00 динара, за претрпљени страх 90.000,00 динара и за душевне болове због умањења опште животне активности 140.000,00 динара, па је ове износе умањио за 20% колико је сматрао да је допринос тужиле, као пешака, настанку штете.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, које је утврдио после расправе одржане на основу овлашћења из члана 383. став 4. ЗПП, на којој је поновљено извођење доказа читањем свих писмена у списима, те списка предмета Основног суда у Краљеву К 659/11(07), као и налаза и мишљења вештака Стаменка Урошевића, допунског налаза и мишљења и исказа вештака (који се налазе у списима К 659/11), другостепени суд је закључио да постоји пропуст тужиле као пешака у настанку саобраћајне незгоде, те да допринос тужиле износи 20%, те је укинуо првостепену одлуку у ставу првом и трећем изреке и делимично усвојио тужбени захтев налазећи да се, применом члана 941. став 1. ЗОО, основ одговорности туженог и његова пасивна легитимација заснива на уговору о осигурању од одговорности закљученим са умешачем (који је изазвао овај штетни догађај), а да тужила има право на правичну накнаду тражене нематеријалне штете, па је оценом свих околности (интензитет и дужина трајања претрпљених физичких болова, претрпљеног страха, трајне последице, степен трајног умањења животне активности тужиле од 7,5% и у чему се умањење огледа, године старости

тужиље), у складу са чланом 200. став 1. Закона о облигационим односима нашао да правична накнада износи: за претрпљене физичке болове 108.000,00 динара, за претрпљени страх 70.000,00 динара и за претрпљене и будуће душевне болове због трајно смањене животне активности 35.000,00 динара, са припадајућом каматом и одлучио као у ставу другом изреке побијане одлуке. Другостепени суд је одлучујући као у ставу другом изреке имао у виду чињеницу да је тужени тужиљи у вансудском поступку исплатио одређене износе накнаде нематеријалне штете по свим траженим видовима. Преко досуђеног износа, а до тражених 150.000,00 динара (за претрпљене физичке болове) захтев тужиље је одбијен (став трећи изреке) у складу са одредбом члана 192. ЗОО.

По оцени Врховног касационог суда, одлука другостепеног суда је заснована на правилној примени материјалног права.

Наиме, одредбом члана 192. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да оштећеник који је допринео да штета настане или да буде већа него што би иначе била, има право само на сразмерно смањену накнаду.

Наведеном одредбом регулисано је материјално правно питање подељене одговорности за штету урачунавањем доприноса оштећеног лица настанку или увећању обима настале штете. У конкретном случају, другостепени суд је оценом налаза и мишљења вештака саобраћајне струке утврдио да постоје пропусти код оба учесника ове саобраћајне незгоде, те да се пропуст умешача огледа у чињеницама утврђеним у кривичној пресуди због којих је оглашен кривим за кривично дело, па је по основу кривице одговоран и за штету проистеклу из ове саобраћајне незгоде, док се пропуст тужиље као пешака у настанку саобраћајне незгоде и настале штете огледа у чињеници да се тужиља као пешак кретала коловозом, десном страном пута и у непосредној близини наиласка возила променила путању кретања, преузела радњу обилажења улегнућа на путу и тиме се нашла на путањи кретања возила, те да је због пропуста у кретању допринела настанку штете. Другостепени суд је, ценећи чињеницу да је тужени у вансудском поступку 04.11.2013. године тужиљи исплатио одређене износе на име накнаде нематеријалне штете, утврдио да би висина правичне накнаде нематеријалне штете у време вансудске исплате за претрпљене физичке болове била 200.000,00 динара, за претрпљени страх 180.000,00 динара и за душевне болове због умањења животне активности 225.000,00 динара, те да је по оцени другостепеног суда тужени тужиљи на дан вансудске исплате (након умањења од 20% на име доприноса тужиље у настанку штете) требало да исплати за претрпљене физичке болове 160.000,00 динара, за претрпљени страх 144.000,00 динара и за душевне болове због умањења животне активности 180.000,00 динара, те закључио да је тужени вансудском исплатом делимично обештетио тужиљу и то: за физичке болове 55%, за претрпљени страх 50% и за душевне болове због умањења животне активности 62%, као и да је остао неизмирен део накнаде штете који је тужени требало тужиљи да исплати, а који процентуално износи: за претрпљене физичке болове 45%, за претрпљени страх 50% и за душевне болове због умањења животне активности 38%.

По оцени Врховног касационог суда правилан је закључак другостепеног суда да тужила није обештећена у потпуности, те да висина правичне накнаде за претрпљене физичке болове износи 280.000,00 динара, који износ је умањен за допринос тужиле од 20%, тако да висина правичне накнаде тужили износи 224.000,00 динара, те како је обавеза туженог за овај вид нематеријалне штете остала неизмирена за 45%, то је тужени у обавези да тужили за претрпљене физичке болове исплати још 100.800,00 динара. Правилан је и закључак другостепеног суда (а који се ревизијом не побија) да висина правичне накнаде за претрпљени страх у време пресуђења износи 250.000,00 динара, умањено за допринос тужиле од 20% је 200.000,00 динара, па како тужени тужили за овај вид штете није намирио још 50% то произилази да би тужени био у обавези да тужили исплати износ од још 100.000,00 динара (тужени је у ожалбеном делу првостепене пресуде обавезан да по овом основу плати мањи износ од 70.000,00 динара, а тужила се није жалила на одбијајући део првостепене пресуде), док правична накнада за душевне болове због умањења животне активности од 7,5% према околностима конкретног случаја, у време пресуђења је 260.000,00 динара, умањено за 20% чини 208.000,00 динара, а како тужени није обештетио тужилу за овај вид штете за још 38% произилази да би био у обавези да јој за овај вид штете исплати још 79.040,00 динара (тужени је у ожалбеном делу првостепене пресуде обавезан да тужили плати 35.000,00 динара, а тужила се није жалила на одбијајући део првостепене пресуде). Стога су неосновани ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права.

Супротно наводима ревизије другостепени суд је, уз оцену свих релевантних околности из члана 200. и 201. став 1. ЗОО, које су од утицаја на висину правичне накнаде (врсту и тежину повреда, проценат умањења животне активности, интензитет и трајање физичких болова и страха), правилно утврдио висину правичне новчане накнаде нематеријалне штете која припада тужили за све видове у износима које прихвата и Врховни касациони суд. Одлука је заснована на правилном схватању да постоји тужилин допринос настанку штете у смислу одредбе члана 192 ЗОО, који је по оцени другостепеног суда 20%.

Правилна је и одлука о трошковима другостепеног поступка јер је донета у сладу са успехом тужиле у другостепеном поступку.

На основу изложеног, применом одредбе члана 414. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић